

DIANE HAEGER

YAKUT
YÜZÜK

ROMAN

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN
SERİM AS ÖZDEMİR

Diane Haeger
YAKUT
YÜZÜK

Can Yayınları: 1796
Çağdaş Dünya Edebiyatı: 716

The Ruby Ring, Diane Haeger

© Diane Haeger, 2005

© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2005

Bu eserin Türkçe yayın hakları Aslı Karasuil Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

1. basım: Ocak 2009

Yayına Hazırlayan: Seçkin Selvi

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi

Kapak Düzeni: Semih Özcan

Dizgi: Güldal Yurtoğlu

Düzeltili: Fulya Tükel

Kapak Baskı: Çetin Ofset

İç Baskı ve Cilt: Şefik Matbaası

ISBN 978-975-07-1028-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Diane Haeger
YAKUT
YÜZÜK

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
SERİM AS ÖZDEMİR

CAN YAYINLARI

Diane Haeger, Klinik Psikoloji doktorası yaptığı sırada, Diane de Poitiers ile Fransa Kralı I. François'nın oğlu II. Henri arasındaki aşk hikâyesini tesadüfen keşfetti. Bu hikâye ilk romanı *Courtesan*'ı (Odalık) yazmasına yol açarak hayatının akışını değiştirdi. Diane Haeger'ın kitapları arasında, *The Secret Wife of King George IV* (Kral IV. George'un Gizli Eşi), *The Perfect Royal Mistress* (Kusursuz Kraliyet Metresi), *The Secret Bride* (Gizli Gelin) bulunmaktadır. *Yakut Yüzük* adlı romanı yazarın Türkçe yayınlanan ilk eseridir. Diane Haeger ailesiyle birlikte California'da yaşamaktadır.

Serim As Özdemir, 1972'de İstanbul'da doğdu. Orta öğrenimini Kadıköy Anadolu Lisesi'nde, yüksek öğrenimini Boğaziçi Üniversitesi Psikoloji Bölümü ve Koç Üniversitesi MBA bölümünde tamamladıktan sonra iki yıl bir finans kuruluşunda yatırım uzmanı olarak çalıştı. Anne olduktan sonra iş hayatına sahibi olduğu takı mağazasında tasarımcı/işletmeci olarak devam etti. Çeviriye Margery Williams'ın Can Çocuk'tan çıkan *Kadife Tavşan* adlı kitabıyla başladı.

Yüreklerdirmen, desteęin
ve sevgin için
Rebecca Seltzner'e

Teşekkür

Bu eser bir kurgu olmakla beraber hikâye, Raffaello'nun *La Fornarina* ("Fırıncı Kız") adlı tablosunda ince bir boya tabakası altında 500 yıldır saklı duran yakut yüzüğün keşfine dayanmaktadır. Bu sır 2002 yılında Roma'daki Barberini Sarayı'nda bir temizlik ve röntgen işlemi esnasında ortaya çıkmıştır. Yüzüğü kimin tam olarak neden sakladığı hiçbir zaman bilinmeyebilir. Bu roman, olastı bir senaryoyu ele almaktadır.

Hayal gücünün karıştığı her eserde olduğu gibi burada da bazı tarihler, karakterlerin yaşları ve İtalyan isimleri değiştirilmiş, devamlılığı sağlamak adına olaylar arasındaki zaman aralıkları sıkıştırılmıştır. Yüzüğün keşfi ile tarihten elde edilen kanı ve varsayımları birbirine bağlayan öğeler, Giorgio Vasari'nin 16. yüzyıldaki yazıları, Rodolfo Lanciani'nin 19. yüzyıldaki araştırmaları, ayrıca Vincenzo Golzio'nun daha sonraki çalışmaları olmuştur. Ayrıca Konrad Oberhuber'in Raffaello ve Margherita konusundaki çalışmalarına da teşekkür borçluyum.

Profesör Susana Salessi'ye, Rönesans sonelerinin çevirisinde olduğu gibi İtalyan diliyle ilgili nüanslarda da bana sabırla yol gösterdiği için, Antonio Cintio, Massimo Avitabile ve Danilo Patane'ye Roma'daki işleri hiç kusursuz ayarladıkları için, muhteşem temsilcim Irene Goodman ve editörüm Rachel Beard Kahan'a bu kitaba göster-

miş oldukları olağanüstü özen için ve son olarak Ken, Elisabeth ve Alex'e, Raffaello ve Margherita'nın çoktan unutulmuş olan yaşamöykülerinin izini sürerken bana hevesle eşlik ettikleri için teşekkürü borç bilirim. Sizlerin bağlılığı ve desteği benim ilhamımdır.

*Yüreğimin bakışında güzelliğin besbelli.
Ama sadık fırçam boy ölçüşemez yüreğimin gözüyle
Sana olan aşkım aciz kılar başka her şeyi.*

Raffaello tarafından yukardaki desenin üzerine yazılmış
soneden

Giriş

Roma, 1520

Gece mavisi kadifeden bir pelerin ve kukuletaıyla örtünmüş olan Margherita, çanların boğuk ve kederli sesleri arasında sessizce ayakta duruyordu. Çan sesleri soğuk, kemerli ofis odasında yankılandı – Sant'Apollonia Manastırı'nda sabah ayını çağrısı. Kenarlarını sırmaların fir döndüğü kat kat lüks kumaşlar, coşkulu mavi bir çağlayan gibi dökülerek çevresinde dalgalanıyor, güzel olduğu kadar kötü şöhretiyle de tanınan bir bedeni gizliyorlardı.

Büyük bir haçın süslediği, beyaz badanalı yüksek duvarlı odada taş kesmiş gibi ayakta dururken genç kadının yüzü neredeyse gözlerden saklanmıştı. Yalnızca gözleri, yaşça Margherita'dan büyük olan ve her ikisi de rahibelere özgü uzun başörtüleri takmış, beyaz kolalı yakaları olan soluk gri renkli bol muslin giysiler içindeki rahibeler tarafından seçilebiliyordu. İkisi de geniş bir meşe masanın arkasında oturmuş, dikkatle onu inceliyorlardı.

Ama Margherita'nın koyu kahverengi ve altın pırıltılı gözleri çok şey anlatıyordu.

Onlar, Roma'nın bir düzine farklı tasvirde yeniden yaratıldığını görmüş olan gözlerdi. Tablo ve fresklerde. Masum ve baştan çıkarıcı portrelerde. En utanç vericisi ise Madonna tasvirinde. Böyle büyük bir *mastro*'nun¹ kendi metresini bu şekilde resmetmesi ne cüretti!

¹ (İt). Usta. (Y.N.)

Hiç ses çıkarmadı. Onun ölümünden beri kelimeler anlamını yitirmişti. Şimdi, yanındaki iyi giyimli genç adam onun adına konuşurken bile içine düştüğü o büyük boşluk-tan başka hiçbir şey hissetmiyordu.

“Üzgünüm, Senyor Romano, istediğiniz şey artık mümkün değil. Onu kabul edemeyiz.”

“Ama *Mastro* Raffaello iki hafta önce rica etmişti! Bu ricayı size bizzat ben ilettim!”

“Korkarım ki bana, adı bu denli kötüye çıkmış bir kadını, belirtildiği gibi onu korumak amacıyla kardeşliği-mize kabul etmenin âdetlerimizden olmadığı hatırlatıldı. Hele de geçmişinden pişmanlık duyup kendi isteğiyle töv-be etmezken olmaz.”

“Onun ölümünden sonra Senyorina Luti’nin buraya gelmesi konusunda anlaşmaya varılmıştı! Açıkça tövbe et-mesiyle ilgili bir şart koşulmamıştı.”

Başrahibe derin, hırıltılı bir nefes aldı, sonra damarlı eliyle ağzını kapayarak öksürürken eğilip yanındaki rahi-beyi dinledi. Ardından usulca “Bir itiraz geldi,” dedi.

“Tanrı aşkına, daha önceden anlaşmaya varılmış bir konuda kim itiraz edebilir?”

“Kardinal Bibbiena dün beni görmeye geldi.”

Margherita bu ismi duyduğuna şaşmadı. Anılar, geç-mişten kareler, kara kargalar gibi zihnine üşüştüler. *De-mek Zatrâlıleri sonunda intikamınızı aldınız.*

“Onun buna neden karşı çıktığını anlıyorsunuz sanı-rım,” diye tartışmayı sürdürdü Giulio Romano.

“Anlıyorum. Ancak bu, hiçbir şeyi değiştirmez. Kardi-nal çok varlıklı ve güçlü bir adamdır.”

“Senyor Raffaello’yu daha da varlıklı yapmış bir adam.”

“Ama sizin de çok yerinde belirttiğiniz üzere Senyor Raffaello ölmüş bulunuyor. Ve bu *kadın* bile ikisinin neden olduğu rezaletten sonsuza dek korunamaz.”

İki soğukkanlı rahibe bir kez daha bakışlırlarken Giu-lio, gümüş işlemeli koyu renkli pelerininin altın florinler-le dolu siyah kadife bir kese çıkardı. Hayatının son on yılı-nı büyük ustanın gereksinimlerini önceden tahmin edip ha-zırlıklı olarak geçirmişti ve onu, ölümünden sonra da aynı

sadakatle onurlandırmaya şartlanmıştı. Keseyi, gösterişli bir şekilde masaya, iki yaşlı kadının arasına fırlattı.

“Yüz altın florin. Bu yeterli olmazsa dahası da olacak. *Mastro*, Senyorina Luti'nin burada güvende olmasını istemişti, kendisi artık-.”

Sarsıcı kelimeyi söylememiştir ve Margherita, bunu onun iyiliği için yaptığını biliyordu. Giulio, esmer ve pürüzsüz teni ve tatlı gülümsemesiyle öyle iyi ve sadıktı, öyle yetenekli bir ressamdı ki. Ve *Mastro*'luğa giden yol tıpkı bir zamanlar Raffaello'nun önünde uzandığı gibi, şimdi onun önünde uzanıyordu. Giulio'dan ne kadar hoşlanırsa hoşlansın bu gerçek içini buruyordu.

Margherita, yirmi altısında, şu anda onu yargılayan bu iki ihtiyar kadından daha yaşlı ve bitkin hissediyordu kendisini. Artık hayatı buydu, ve hayatının aşkı, son altı yıldır varlığının odak noktası olmuş olan adam, çok genç yaşta, otuz yedisinde ölmüş, mermer bir tabutta, soğuk ve yalnız, yatıyordu.

Giulio onun adına pazarlığı sürdürürken Margherita bir an için gözlerini kapadı. Gerçek şuydu ki bundan sonra kendisine ne olacağı umrunda değildi. Ömrünün geri kalanını Sant'Apollonia Manastırı'nda da geçirebilirdi, olur da onu kabul ederlerse ailesinin fırınında ağızlarına sakız olmak üzere evine geri de dönebilirdi. Ama iş bu noktaya gelmemiş olmalıydı. *Mastro*'nun daha yapacağı, resmedeceği öyle çok şey vardı ki. Şimdi yeni San Pietro için başka bir mimar atanacak ve -işler Bibbiena'nın istediği gibi giderse- büyük Raffaello bir gün Vatikan tarihindeki bir dipnottan başka bir şey olmayacaktı.

“Manastır için beş yüz altın florin.”

Rahibenin duygudan yoksun bir sesle yapmış olduğu bu karşı teklif Margherita'yı sarstı ve oturan, parşömen beyazı soluk yüzlü, çökük kara gözlü bu cılız kadına baktı. Evet, Margherita burada güvende olacaktı. Ama burası aynı zamanda onun cezası da olacaktı.

“Florinler... ve yüzük.”

Margherita buz kestiğini hissetti. Böyle bir darbeyi

beklemiyordu. Taktığı mücevheri korumak istercesine, içgüdüsel olarak, elini yumruk yaptı.

Şaşkınlığın sebep olduğu sessizlikte Giulio'nun dürüst bakışları sonunda ona döndü ve onu uzlaşmaya teşvik etti. Yalnızca *Mastro*'nun kendisinden istemiş olduklarını yapıyordu; kocaman gri-yeşil gözleri sessizce yalvarıyordu.

Margherita, zihninde, tabloyu hâlâ Raffaello'nun özel şövalesinde dururken canlandırdı, henüz tamamlanmıştı – bütün hayatları önlerinde uzanırken, mutlu, baştan çıkarıcı gülümsemesiyle bir Margherita tasviri. Onu çekici bir şekilde resmetmişti, üzerinde yalnızca parlak saçlarının arasına dolanmış egzotik bir türban, çıplak bedenini çevreleyen, tahrik edici, parlak bir tül şal ve aşkının, ona sahip olduğunun bir göstergesi olarak kolunda, üzerinde kendi adını taşıyan, Raffaello Urbinas yazılı bir kurdele vardı. Margherita'nın onun olduğunun ve her zaman onun olacağını ilanıydı bu... ve sanki bunu vurgulamak için nişan yüzüğü de parmağında, apaçık ortada, resmedilmişti.

Lütfen yüzük yerine daha fazla florin ver ona, diye haykırmak istedi. *Ne isterse ver ama bu yüzüğü verme!* Zira, yüzüğün ne anlam taşıdığını, ondan başka hayatta olan hiç kimse bilmiyordu.

“Üç yüz florin ve yüzük. Son teklifim bu,” dedi rahibe; yüzü solgun ve donuk, anlam ve renkten yoksundu.

Margherita, aşağı doğru baktığında rahibenin damarlı ellerinin masanın köşesine bir pençe gibi geçmiş olduğunu gördü. Ve kadının sol eline taktığı basit altın halkayı fark etti. Demek ki ödeyeceği kefarete bu olacaktı. Bir erkek ile bir kadının arasındaki ölümsüz aşkın simgesi olan paha biçilmez yakutunun yerini İsa'nın gelininin sade altın halkası alacaktı. Buradaki ironi gözünden kaçmadı.

Sonunda anlaşmaya varıldı ve Margherita geleceğinin düzenlendiği anlaşmanın sessiz bir tanığı olmaktan öteye gitmedi. Ancak ondan sonra, Giulio ile sıkıntılı bir şekilde dışarı çıktılar ve manastırın kapısında durdular; çevrelerindeki duvarlar ne yazık ki solmuş resimlerle kaplıydı. Orada, sokağa açılan bir taş kemerin altında son kez

vedalaştılar. Yanardöner bir portakal gibi parlayan kızgın ikinci güneşinde Raffaello'nun en güvendiği yardımcısı genç kadını sıkı sıkı bağrına basarken Margherita gözyaşlarının o tanıdık acısını hissetti. Giulio'nun gücü ona Raffaello'yu anımsatıyordu.

“Senin tablonun emin ellerde olmasını sağlayacağım.”

“Önemli değil. Artık hiçbir şeyin önemi yok.”

“Hadi ama. Hâlâ genç ve güzel bir kadınsın.”

“Sonsuza dek damgalanmış bir kadın.”

“Saçma.” Giulio hiç de inandırıcı olmayan bir şekilde gülümseyince Margherita onun her zaman nasıl da açık sözlü davranmış olduğunu düşündü. “Ortalık biraz yatışana dek bir süre burada kal. Bir yıl ya da belki iki. Sonra yeni bir hayat kurmak için özgür olacaksın.”

Ama Raffaello her ikisini de kalıcı olarak değiştirmişti ve bir an için ortak kederleri onlara acılarını azaltan bir merhem oldu. Margherita başını kaldırıp Giulio'nun yüzündeki candan ve yatıştırıcı ifadeye baktı.

“Onu ne yapacaksın?” Margherita, Raffaello'nun onu şehvetli bir şekilde resmettiği o son portreyi kastetmişti – onlara ait bütün sırları içinde barındıranı. Ona, düğün he-diyesi niyetiyle yapılanı.

“Zamanı geldiğinde emin ellerde olmasını sağlayacağım. Ama senin iyiliğin için, ilk haliyle değil.” Margherita'yı korumak için portreyi değiştirmişti. Margherita, bunu anlayabilse de bu gerçek onun canını çok acıtıyordu. Giulio, bakışlarını indirdi ve sesini alçalttı. “Kardinal Bibbiena yeğenine zarar verdiğinizi düşündüğü için hâlâ ikinizden de nefret ediyor. Buradan çıkma zamanının geldiğinde düşmanlarının yumuşamış olmalarını sağlamalıyım.”

Margherita onu yanağından öptü, ama parmağına bizzat Raffaello'nun takmış olduğu yerde hâlâ güvende olan yüzüğünü umutsuzca birkaç saniye daha başparmağıyla yoklarken kendi yüzü ifadesizdi. “Çok teşekkürler, *mi amico*¹, ama buradan çıkmayacağım. Bunu ikimiz de biliyoruz.”

“Bir-iki gün sonra yerleştiğinde yine seni görmeye

¹ (İt.) Dostum. (Y.N.)

geleceğim. Bunları o zaman konuşuruz.”

“Gelme, Giulio.”

“Ama *Mastro* isterdi ki...”

Margherita parmağının ucuyla onu susturarak kelimelerinin önünü kesti ve minik yakut yüzük, artık ateş kızılına dönüşmüş Roma güneşinin son ışığında parıltı verdi. “Ziyaretin ikimizin de canını daha çok yakacak, yitirdiğimiz ve bir daha asla geri gelmeyecek zamanları hatırlatacak.”

Son bir kez birbirlerinden kopmadan yan yana dururlarken Giulio gözlerini ondan uzaklaştırarak dışarıya, Piazza Sant’Apollonia’ya¹ çevirdi. “O, her zaman büyük bir sanatçıydı. *Sen*, onu daha iyi bir adam yaptın,” diye mırıldandı sesi titreyerek.

“Ve sen de onun her şeyini paylaştığı dostuydun,” diye karşılık verdi Margherita. “Sana güvenirdi.”

“Ve o güvene hiçbir zaman ihanet etmeyeceğim.”

“Haydi, biri seni benimle görmeden buradan gitmelisin. Önünde öyle parlak bir meslek yaşamı uzanıyor ki.”

“Benim için yalnızca senin güvenliğinin önemli.”

Buruk bir gülümsemeyle “Seni severdi de,” dedi usulca. “İşlerinin iyi gitmesini ve başarılı olmanı isterdi. Birlikte geçirdiğiniz yıllar ve yaptığınız çalışmalar da bunun için değil miydi? Senin için en önemli şeyin *bu* olmasını sağlayarak onurlandır onu.”

Margherita kollarıyla kendini sararak, Giulio’nun ondan uzaklaşıp kalabalık sokağa doğru yürüyüşünü izledi. Alışveriş yapanların, at arabalarının ve Piazza Sant’Apollonia’nın dağınık yüksek binalarının arasında kaybolana kadar onu gözleriyle takip etti. Yavaşça dönüp dünyada geri kalan son değerli şeyini teslim etmeye hazırlanarak manastırın kapısından içeri doğru yürüdü. Artık yaşamış olduğu skandal dolu hayatı anımsamaya ya da değerli yakut yüzüğe ne olacağını düşünmeye dayanamıyordu, zaten nasıl olmuştu da Trastevereli basit bir fırıncı kızı bir süre için bile olsa böylesine değerli ve nadide bir şeyi takabilmişti.

¹ Aziz Apollonia Meydanı. (Ç.N.)

Birinci Bölüm

Ekim, 1514

*Eski bir hikâye,
Fakat ünü ebedi.*

Vergilius

Margherita, soğuk ve kara bulutlu bir öğleden sonra, alışveriş yapanların, tüccarların, sokak köpeklerinin, öküz arabalarının ve bir alay çocuğun curcunasıyla sarılmış Trastevere denilen mahallenin parke taşlı, dar sokaklarında ilerliyordu. Havada at, koyun ve tepesindeki binaların arasında dalgalanarak kuruyan çamaşırların kokusu duyuluyordu. Daha babası bir düzine taze *baccio* somununu çayır çayır yanan fırından çıkarmasını isteyemeden, Margherita uyuklayan çocuk kucağında, fırının açık kapısından dışarı sıvıştırmıştı. Rahat bir nefes alabilmenin tek yolu buydu.

Üzerinde gece mavisi yün bir pelerin ve sade, yeşil bir bez elbiseyle, bekleyen bütün müşterilere servis yapılır yapılmaz ortadan kayboluvermişti. Letitia da bir kez olsun, babasına biraz daha yardım edebilirdi mutlaka. Aslında, birbiri ardına çocuk doğurmaktaki ısrarını sürdüren ablasına, hayatın adaletsizliğinden ve boş zamanı olmayışından yakınmak dışında bir şey yapmak iyi bile gelebilirdi diye düşündü Margherita yüzünde esef dolu bir gülümsemeyle.

Via Santa Dorotea'dan çevik adımlarla yürüyerek uzaklaşırken dişsiz bir kadının önünden geçti; yüzü kırışıklardan yamalı bohçaya benzeyen ve boynuna sarmısaktan bir çelenk geçirmiş olan kadın, kanlı iplere asılı inek kelleleri ve domuz paçaları satan bir dükkânın önünde oturuyordu. Dar ve loş sokaktaki bu dükkânın üstünde kalın demir

parmaklıklı geniş pencereler vardı. Sokağa cephesi olan dükkânların arasındaki büyük tahta kapılar da çivilerle kaplı ve demir sürgülüydüler. Margherita, bu havada bile dışarıda olmaktan, yakında yağmur yağacak olmasından memnundu. Annesi, huzur içinde yatsın, yağmurun, olması beklenenleri yıkayıp götürdüğünü ve beraberinde yeni olasılıklar getirdiğini söylerdi ve Margherita da buna inanmak istiyordu.

Giysisinin koluyla burnunu kapayarak, mavi-siyah renkli atıkların ve iğrenç at pisliği yığınlarının birikip havayı kokuttuğu hendekten uzaklaştı. Kalabalık balık pazarını ve yeni tutulmuş balıkların keskin kokusunun ortasında bağıra çağıra fiyatlarını ilan eden satıcıları geçti. Bir koku karmaşası, bir hareketlilikti gidiyordu. Yakında bir eczane ve bir bakkal vardı; onu geçince nüfuzlu banker Agostino Chigi'nin yakındaki malikânesine ait büyük, taş ahırlar sıralanıyordu. Ablasının kocası, Donato, orada seyis olarak çalışıyordu.

Margherita, Via della Lungara'da alabildiğine gösterişli Chigi Malikânesi'ne doğru canlı bir kararlılıkla yürürken ona çok düşkün olan melek yüzlü yeğeni Matteo'yu pelerininin altında göğsüne yakın taşıyordu. *Hayal kurmak yaşamaktır*, söylenenleri anlayabilecek yaşa geldiği günden başlayarak merhum annesi ona bunu da öğretmişti. Ve hayaller önceden kestirilebilir bir yaşam biçiminden tek kaçış yoluydular. Margherita, burada, Trastevere ve fırından uzakta, çevresindeki servet sahibi kadınlarla neredeyse eşit olduğuna kendisini inandırabiliyordu. Burada, o da, yalnızca, günlük işlerini yapmaya çıkmış sıradan, çocuklu bir kadındı. Nefes alma ve hayal etme özgürlüğü olan bir kadın. Bebeğin varlığı, erkekleri ve onların istenilmeyen ilgilerini uzakta tutmaya yarayacaktı.

Yaklaştıkça, her zaman olduğu gibi görecekerinin beklentisi içinde, kalbi hızla atmaya başladı ve akıp giden Tiber'in kıyısındaki görkemli malikâne göründü. Yol boyu daha başka çamur birikintilerinden, bir dolu çöp ve pislikten kaçınmaya çalışarak adımlarını hızlandırırken

özgürlüğün içini ısıtan zevkini hissederek *Dio*, diye düşündü. Sade elbisesinin ve pelerininin etekleri kaldırım taşlarının üstünde hışırdarak, kucağında uyuyan çocukla birlikte, sonunda bir kez daha klasik nakışlı, görkemli Chigi Malikânesi'nin gölgesi altına vardığında, gülümsemesinin yüzüne yayıldığını hissetti.

Ve kurduğu hayal her zaman aynıydı. Zarif gizemlerle dolu bu büyük, krallara layık, sıvayla kaplı devin içinde yaşamak nasıl bir şeydi acaba? İnce uzun sütunların, *terra cotta*¹ duvar süslerinin ötesinde, kaba yontulmuş bal rengi taş duvarların ardında, ipek elbiseler, hizmetçiler ve Toskana yapımı gümüş tabaklarda sunulan yemeklerle dolu böylesi debdebeli bir hayatın nasıl bir şey olduğunu gerçekten bilmek. Kendisini böyle cesur hissettiği ve biraz da annesinin hayallerine ihtiyaç duyduğu zamanlarda, göz korkutan demir kapıların arkasındaki inanılmaz büyüklükteki bu taş villayı şöyle bir görebilmek için buraya kaçırırdı. Onu görmek, cennete bir göz atmak demek diye düşünürdü.

Margherita, ablasının dalga geçtiği soylulara ait o hayatı gerçekten hayal edebiliyordu. Bir prenses gibi olacaktı, Chigi ailesine ait bu villaya benzer bir yerde yaşayan bir prenses gibi. Geceleri yalnız kaldığında, saçlarını fırçalarken, düşüncelerine teslim olabileceği zamanlar, hizmetçilerin yatağını yaptıklarını, ertesi gün giyeceği elbiseyi ve takacağı mücevherleri hazırladıklarını hayal etme hakkını tanırırdı kendine. Üzerine gül yaprakları serpilmiş ipek çarşaf olacaktı, kaztüyü bir yatak örtüsü.... çam fıstıklı dil balığı ziyafeti, bol bol Etrurya şarabı ve sırf tatlılar için bir masa...

Matteo'yu yoklamak için aşağı doğru baktı ve kaba ellerini gördü. Babasınıninki gibi onun da küçük yuvarlak tırnaklarını un çevreliyordu. Hiçbir sihrin değiştiremeyeceği bu gerçekle tekrar yüz yüze gelince yıkıldı. Margherita, hayalinin, ürkmüş bir çocuk gibi kalbinin derinliklerine

¹ Pişmiş lüleci çamuru. (Ç.N.)

doğru çekildiğini hissetti. Orası, hayalini, o küçükken ölen annesine dair tüm diğer anılarla birlikte güvenle sakladığı yerd. Orası, dikiş dikmek, yemek pişirmek ve fırında yapılması gereken işler yüzünden uğramayı gittikçe daha sık unuttur olduğu yerd. Onlar, bir çocuğun hayalleriydi. O, artık bir kadının hayatını yaşıyordu – ve o hayat, tarihi Porta Settimiana'nın öte yanına, Trastevere'ye sıkı sıkı kök salmıştı.

“Hey sen, oradaki *Signora* Senyora!” Bu tehditkâr bariton sesle irkildi ve gözünün ucuyla şöyle bir baktığında yeşil ve altın sarısı üniformalı bir muhafızın, parlayan kılıcını çekmiş, dik dik ona bakmakta olduğunu gördü. “Haydi yürü! Burada sana göre bir şey yok!”

Margherita, muhafızın sesindeki otoritenin yarattığı ilk paniğin ardından bu haksızlık karşısında içinde tuhaf, mağrur bir öfkenin birden alevlendiğini hissederek, güçlkle yutkundu. Bu, beklenmedik bir duyguydu ve Margherita başını dikleştirdi.

“Sanırım, bunu bilemezsin, *signor guardia*.”¹

Balon biçiminde kısa pantolon, yelek ve başına sıkıca oturan kabarık şapkadan oluşan resmî giysiler içindeki muhafız tartarak ona baktı. Hemen ardından gaddarca, gülmeye başladı. “Aslına bakarsan, bilirim *signora*,” dedi küçümseyerek, “Hadi de ki giysilerinden belli olmadı, genç ve güzel yüzündeki o katıksız ikinci sınıf ifadeden açıkça belli oluyor.”

Gelip geçen iyi giyimli kimseler hayretle onu süzüyorlardı, bazıları elini ağzına kapamış fısıldaşıyordu, hatta bir tanesi kendi kendine gülüyordu bile.

Margherita, hor görülmüş olmaktan dolayı kızgın, ani den yanıt verdi:

“*Allora*, burası istediğim yere bakabileceğim halka açık bir sokak değil mi, *signor guardia*?”

“Sokak halka açık, hayran hayran süzdüğün konak özel mülkiyet.”

¹ (İt.) Bay muhafız. (Y.N.)

DIANE HAEGER

YAKUT YÜZÜK

ROMAN

Yıl 1520. Kutsal Roma kenti, ününün doruğundayken ansızın ölen sevgili ressamı Raffaello'nun yasını tutmaktadır. O günlerde genç bir kadın, Roma yakınlarındaki bir manastıra sığınmak ister. Bu kadın, bir fırıncının kızı ve Raffaello'nun sevgilisi Margherita Luti'dir. Raffaello'nun pek çok Meryem Ana tablosuna modellik yapmış olan Margherita, Vatikan Kilisesi'nin hışmına uğramıştır...

Son yıllarda yapılan bir restorasyon çalışması, Rönesans'ın büyük ustası Raffaello'nun "Fırıncı Kız" tablosundaki genç kadının parmağındaki yüzüğün sonradan silindiğini ortaya çıkarmıştı. Tarihçilerin araştırmaları da, Raffaello ile Margherita'nın evlenmiş, ama Kilise'nin hışmından korunmak için bunu gizlemiş olabileceklerini gösteriyor. **Diane Haeger**, yeni romanı *Yakut Yüzük*'te, bu buluştan yola çıkarak, Raffaello ile son sevgilisi Margherita'nın tutku ve acı dolu aşk hikâyesini anlatıyor. *Yakut Yüzük*, İtalyan Rönesansı'nın görkemli olduğu kadar entrikalarla dolu dünyasında geçen usta işi bir tarihsel roman.

KAPAK RESMİ: RAFFAELLO

ISBN 978-975-07-1028-5

9 789750 710285

<http://www.canyayinlari.com>